

ČESTNÝ DIPLOM:
V Přerově roku 1893. ↔
↔ V Praze roku 1895.

DÍL II.

SEŠIT 2.

Cena 7 kr.

ZÁHORSKÁ KRONIKA.

Píše

František Příkryl,

dopisující člen c. k. ústřední komise pro zachování památek starožitných ve Vídni a vlasteneckého spolku musejního v Olomouci.

V SOBĚCHLEBÍCH 1897.

Kn. htiskárna a kamenotiskárna společenstva v Přerově. 448-97.

tvé milosti dovedla mně až sem, neb jsem často slyšel, že nad tebe jasná panno není krásnější a a spanilejší a skutečnost věru daleko převyšuje pověst.“

Tiše jsem přišel k sídlu mocného otce tvého, statečného vojvody, abych přízně tvé dojiti mohl.“

Ilena sňala zlatý řetěz z hrdla svého a zavěsila ho Václavovi na hrdlo řkouc:

„Tímto dárkem vážu své srdce k tvému, abys vládl nadé mnou a slibuji ti před Bohem, že nechci žádnému v lásce náležeti, — než tobě Václave“ — políbila ho na čelo.

Dojat, sliboval Václav: „Na věky jsem tvůj, duše mojí duše, o Ileno předrahá a žádná moc mně od tebe neoddělí a přijmi ode mne třetí prsten mi máteří mou darovaný.“

Pak se rozloučili, Bára doprovodila Ho-reckého k bránce a tak nepozorován nikým dostal se na byt svůj. Dlouho ještě rozmlouvala Ilena o Václavu, jeho udatnosti, ušlechtilosti a počestném chování, ale Bára prosila ji, aby lásku svou před každým ukrývala a tajila, že by takto nejen sama ztratila lásku rodičů vznešených ale i rytíř byl by zabit a ona ztrestána. Ilena slíbila vždy dle její rady se zachovati a v přítomnosti Václavově u dvora, ač nejraději by jen s ním hovořila, přece se

zapírala. Potom ale tím více naň myslela a o něm s Bárou rozmlouvala.

I Václav bděl nad svým chováním, dokud čas nepřišel, aby láska jeho šťastného ukončení došla. Svým ušlechtilým zjevem ve svém konání došel lásky celého dvoru a nejblaženější chvíle čítal, kdy mu dopřáno bylo, baviti Ileny s máteří její rozmlouváním.

VIII.

Toho času přijel na vlastní lodi do Seňi španělský velmož, vévoda z Valencie, známý svou udatnou zmužilostí. Vojslavič přijal ho s velikou okázalostí, nabídl mu pohostinství a tu zahorel tento láskou k Ileně, čehož si ale ona nevšimla.

Dámám k radosti prosil vojvodu, aby směl v městě jeho provozovati rytířské hry, doufaje tím dosíci milosti, u krásné dcery mocného a bohatého vojvody, jehož lodě brázdily i španělské vody obchodující s pobřežními městy jeho vlasti. Když mu to Vojslavič laskavě dovolil, rozeslal posly do všech zemí, aby se sjelo rytířstvo žádoucí potýkati se pro milost paní a pannen na ten den po sv. Heleně, patronky předmětu své touhy. Na to rozhlášení sjelo se hojně znamenitých rytířů,

pánů a knížat, mezi nimiž i strýc Václavův, pan Lacek Kravař na Fulneku.

Na den určený přeměněno náměstí Seňské v zápasistiště rytířské. Dokola vysoká ohrada ověsená pestrým sukmem a zdobená praporky přítomných hostí a posypána žlutým pískem. Po ranní pobožnosti sjížděli se rytíři v úpravě skvostné v četném průvodu jeden každý stavice se za ohradu. Vojvoda zasedl s rodinou a dvorem na hlediště a hlasatel dal znamení hry provolávaje vůli nejvyšší, aby se potýkání rytířské konalo v přátelské lásce a bez újmy poctivosti jednoho každého.

Sotva slova dozněla náměstím, vjel na zápasistiště vévoda z Valencie hrdě na bujném komoni a objížděje ohradu uklonil se dvoru. Obrácen k rytířstvu pak zvolal: „Chci dnes veškerou sílu svou ukázati, abych získal milost jasné Ileny a vybízím k rytířskému zápasu všechny účastníky ohlášené z jakékoliv končiny země.“

Na to vjel na zápasistiště statečný rytíř anglický. Rozehnavše se protiv sobě prudkým setkáním zlámali obě dřeva, že by málem mladý rytíř upadl jsa nárazem omámen. Tu vyjel protiv vojvodovi princ savojský a vévodu shodil do písku.

Spatřiv to Horecký měl za to, že jeho čas přišel, vjel do ohrady a uklonil se před hledištěm.

I stal se hved šepot mezi dámami nad rytířem se zlatým lvem ve štítu. Soupeři pak skřížili dlouhé pavezky, rozjeli se a hnali se mocně protiv sobě. — Dřevo se jim na třísky rozlámaly a koně prudkým nárazem pod oběma rytíři padli. Vojvoda a přítomné panstvo hlasitě dávali na jevo, že oba velmi udatní i stateční jsou i rozkázal čerstvé koně předvésti, aby se rozhodlo, kdo vítězem zůstane. Ilena zahalená hustým závojem, bledla a chvěla se o Václava Horeckého a prosia Pána Boha, aby jeho chránil miláčka od pohromy.

Při druhém setkání vyrazil Horecký soupeřovi dřevo z rukou shodiv ho ze sedla, že musel být odnešen do svého obydlí.

Tu vjel do ohrady Václavův strýc pan Lacek z Kravař pán na Fulneku, který Václava od let pacholetských neviděl, ale tento ho poznal. Ihned vzkázal panu Lackovi, aby protiv němu nebyl, neb jemu sloužití povinnen jest a nerad by mu nemilého učinil vyznávaje, že pan Lacek statečnějším jest. —

Když to hlasatel hlučně provolal, nastalo ticho v němém očekávání. Neporozuměl tomu pán z Kravař, ale rozhněval se prudce, neb byl smělym a udatným rytířem a vzkázal po hlasateli: „že by jeho protivník nebyl hoden nosit rytířského meče,

jest-li se bránit nemíní.“ Tato nezasloužená potupa popudila Václava nemálo, že ihned skřížil pavezky se strýcem svým. Pak se hnali mocně protiv sobě. Při setkání uhnul Václav stranou dřevem svým, ale pan Lacek ho nešetřil; uhodil ho do prsou tak mocně, že se mu dlouhé dřevo rozlomilo a on s koně spadl, a Václav díky ocelových plátů krunýře, zůstal bez pohromy ani sebou v sedle nepohnuv. Při druhém setkání opakovalo se, že pan Lacek vlastním dřevem vyhozen byl ze sedla, které se opřelo o mužná prsa Horeckého. Sám pan Lacek divil se takové nezvyklé statečnosti, a vzdal Václavovi poctu, považuje ho za statečnějšího sebe. — Též ostatní zápasníky přemohl Horecký, že sám opanoval pole. Tím skončena kratochvile rytířská a Ilena uzarděná podala Václavovi jakožto odměnu zlatotkaný pás. Pak se vojvoda hostům poděkoval a zval je k sobě na palác k tabuli.

Po krátkém odpočinku, scházeli se hosté v nádherných komnatách paláce vojvodského. Tentokrát Václav oděl se do svého nejskvostnějšího oděvu, opásán darovaným pásem, na němž se mu houpal skvostný meč, památný z bojů o svatou zem. Zjev jeho, když se v paláci objevil, budil všeobecné pohnutí; byl krásné a statné postavy, modrých očí, plavých vlasů, které mu jemně skadešené splývaly na ramena a působily jemných.

Při tabuli obdržel místo po boku vojvody, který ho pozorností obsypával, nemálo jsa hrdým na to, že hostil tak znamenitého bohatýra. Tím ukončena slavnost, hosté pak rozloučivše se s pohostinným vojvodou, rozjeli se do svých domovin v přátelské shodě a přáli zdaru a štěstí mužně krásnému rytíři se zlatým lvem.

I Václav chystal se k odchodu na Moravu a vyžádal si slyšení u spanilé Ileny, kterážto ho s velikou radostí přijala ve své komnatě obdivujíc se jeho statečností při posledním zápasu rytířském. Václav odmítal skrovně tak velikou chválu přičítaje to její milostné přízni, která ho nadlidsky sílila. Pak pohnutě se loučil s Ilenou. Touha po rodičích táhne ho domu, aby jim dlouhou nepřítomností nepůsobil starost a bol.

Tu zbledla Ilena, z krásných očí řinuly slze, jak drahocenné perly a když pohnutí své poněkud utlumila, řekla: „Slušno jest touhu po rodičích ukojiti; ale já bez tebe Václave déle žítí nemohu. Odejdeš-li, uslyšíš za nedlouho o moji smrti. — Prosím tě pro lásku naši, nezatajuj mně odjezd svůj a nemůže-li jinak býti, vezmi mne sebou do své krásné vlasti moravské.“

„Ileno drahá“ — odpovětil Václav pohnutě — „zůstanu ještě, až se naše touha skončí. Raději zemru, než abych tebe, hvězdo žití mého, opustil.“

Ilena objala Václava a dlouhým políbením spečili úmluvu svou. Pak mu tiše vyznala: „Václave, otec můj milostivý chce mně v krátkém čase provdati za krále bosenského, avšak to by byla má smrt. Znáš otce mého, že je vůle neoblomné a odporu nejmenšího nestrpí, proto tajně odtud, nebude-li jinak možná, odjedem do tvé vlasti, ač mně srdce krvácí, pomyslím-li na dobrou máti.“ —

Pak se tiše umluvili nenalézajíce východu ze spletených okolností, že společně prehnou na Moravu, pak oznámí otcí, až budou svoji před Bohem, co se stalo a zajisté, že se mocný vojvoda usmíří s hotovou událostí.

Bára o tom všem neměla nejmenšího tušení, co se dítí mělo.

IX.

V umluvenou dobu o jedné hodině z půlnoci přijel Václav s třemi koňmi k zahradní bránce. Husté mraky plížící se nad zemí i nad mořem stemnily noc úplně, že se bylo jen po paměti ubírat. Na umluvené znamení vyšla Ilena, zahalená v teplý šal z palácové zahrady. Václav pomohl jí do sedla, sám přivázal její tlumok na třetího koně.

který byl už obtěžkán zásobami potravin na několik dnů. Pak se dobrali tiše k silnici vedoucí podél pobřeží od Seňi k půlnoční straně. Ostrým klusem urazili hodný kus cesty, ale za svitání odbočili ze silnice z opatrnosti oddůvodněné, aby stihatelům neupadli do rukou a klusali lesem držíce se blízko moře kvarnerského. Doufali, že takto před večerem dostihnou k městu Bakarů nedaleko přístavu Rjegy a odtud horami k Lublani a pak na Maribor, Vídeň šťastně ze dojedou na Moravu.

Vítr mezitím rozehnal mraky, slunce lilo na zem příjemné teplo a osušilo zem. Ilena noční jízdou, jednak i rozčilením zesláblá, přála si trochu opočinu. Václav vyhledav příhodné místo, sňal drahou bytost s koně a pak ji uložil na pohovku z mechu pokrytou pláštěm.

Koním sňal sedla a nechal je volně se popásati. Sám pak přisedl k dřímající dívce, aby jí hlídal. Rozmlouvali spolu ještě chvíli, prosíce Pána Boba, aby je dovedl na rodný hrad Václavův, co by se tam spojili na věky. Zatím snesl se silící spánek na dívku, která pod záštitou rytíře Hořeckého usnula.

Z rána nastal, jak se dalo očekávat v Seňském paláci nezvyklý shon. Sotva Bára uzřela

prázdnou ložnici netknoutou, ulekla se velice a pobouřila svým křikem celý dům. Jakmile se to doneslo k uším samého vojvody, nechtěl tento ani věřit o možném neštěstí rodinném; pak až seznal hotovou událost, zuřil.

Vévodkyně div nezšlela, nebo milovala dceru svou nadevšecko. Vyšlo na jevo, že i ten neznámý rytíř se zlatým lvem zmizel. Tu rozkázal vojvoda honiti uprchlíky a rytíře živého pokud možno přivéztí k příkladnému potrestání, aneb aspoň mrtvého. Pak předvolal komornou Báru a obořil se na ní řka: „Nemožno, aby's ty o tom nevěděla, co se stalo.“ Spílal ji, že lépe nehlídala a vyhrožoval smrtí. Tato se Bohem dosvědčovala, že o ničem nejmenší potuchy neměla, že jí útěk neznám a sezná-li se její vina, že je ochotna trest smrti podstoupiti. Zarmoutil se nad tím vojvoda a jeho manželka div rozumem se nepominula. Rozjelo se vojsko a služebnictvo po zemi i po moři, hledali všude uprchlíky pilně se po nich vyptávající. — Mnozí pochodili i protilehlé ostrovy Krk, Čres, Ráb i ty malé ostrůvky, leč marně, jako by země neb moře uprchlíky pohltilo. —

Ilena spala na mechovém loži a Václav jí hlídal pohlížeje na její spanilý obličej. Cítil nesmírné blaho, že tato andělská bytost jemu náleží. Tajemné kouzlo mládí jeho nevěsty ho očarovalo

a toužil přivínouti ji na své tlukoucí srdce. Než to se Ilena ze spánku pohnula a z uvolněného živůtka vypadl jí červený sáček, který Václav zvědavě prohlížel. Nalezl v něm tři prsteny své. — Položil sáček vedle spící dívky a zahleděl se na ní. V té chvíli, přiletěla zlodějská straka přívábená blískajícími se prsteny, uchytila sáček a uletěla s ním do leša.

Václav tiše povstal, aby spící nezbudil, hnul se za opéřeným zlodějem házeje po něm kamením. Takto honě se za ptákem, doběhl až na břeh mořský. Tu napjal všechny síly své, uhodil kamenem dobře mířeným straku, která spadla nedaleko břehu s prsteny do moře. Břeh byl skalnatý a plný zátok. Naproti vyčnívaly z moře skalnaté břehy ostrova Krku, který se na tomto místě nejvíce pevnině přibližoval, tvoře zde průliv málo navštěvovaný loďmi i lidmi. Horecký sestoupil opatrně až k hladině vodní a našel zde loďku s veslem, s jejížto pomocí mohl snadno v průhledné čisté vodě nalézt prsteny. Sotva ale vkročil do loďky, vrhli se na něho dva černoši a než se z překvapení vzpamatoval, byl svázán na dně loďky, s kterou uchvatitelé jeho pospíchali do nedaleké zátoky, mezi vysokými skalami zalesněnými, kdež kotvila lupičská loď marokánská. Tam zavřeli Horeckého do tmavé jizbice a za noci

nastalé vyjeli na širé moře, ubánějíce podporování příznivým větrem k Africe. Jaký osud čekal Václava? O sebe se neleká, ale pomýšlením na opuštěnou Ilenku pokalo mu srdce. — Mořští lupiči ujižděli s ním dnem i nocí až dospěli do přístavu malého naprotiv ostrovu Madeira a odtud zavedli Horeckého do hlavního města říše Maroka na trh, aby ho draze prodali za otroka. Když ho postavili na trhu ke koupi, ubíral se právě tu chvíli sultan Selim okolo, zastavil se u Horeckého, jeho statným zjevem mile dojat a zaplatil bezsmlouvání kupní cenu vyřknoutou.

Václav maje se za ztracena volal úpěnlivě k řediteli lidských soudů, aby Ilenku a jeho zachránil a je spolu zase svedl v nervzlučný svazek.

Selim záhy oblíbil si Horeckého a tento naučiv se na křížáckém tažení arabštině, která se zde při dvoře užívala, vyložil sultánovi své osudy, což Václavovi velmi prospělo, nebo ho učinil svým rádcem. Mnohé konalo se k radě Horeckého a Selim patřil s radostí na vzrůstající se blahobyť ve své rozsáhlé říši, která se v severní Africe daleko na východ prostírala. Na dvoře byl milován a po několika letech učinil ho Selim vládařem. — Horecký jakkoliv se stal mocným knížetem byl vždy vážného vzezření, nikdy se neusmál, čemuž se všichni divili. Václav stále myslel na nevěstu

svou Ilenou a namáhal se naléztí stopu, kam se ztratila. V četných přístavech marokánských stavěl lodě obchodní vyvážeje zboží na protilehlé břehy moře středozeimího. Skupoval zajaté křestany, jimž svěřoval koráby s rozkazem, aby pátrali po zmizelé dívce. Oddaní jemu lidé projížděli všecika pobřežní místa pilně pátrající a zprávy posílající Václavovi o své činností. On pak doma získal si nejen vděčnou lásku Selimovu, ale všeho obyvatelstva Maroka. Město toto leží v písčovitě rovině chudé na vodu. Od moře atlantického asi 8 mil vzdáleného dělí rovinu mírná pahorkatina. Na východním obzoru města odrážejí se v dále obrysy horstva Atlasu asi 6 mil vzdáleného. Václav shledav v horách těchto hojnost vydatných pramenů chutné vody, předložil Selimovi myšlénku, jak by se lidnaté město Maroko dostatečně vodou mohlo opatřiti. Se svolením sultana provedl Václav dílo, jemuž se do dnešního dne svět obdivuje.

Tehdá podle zpráv kronikářů domácích i cizích čítalo toto město sto tisíc hlav. Pro ně vystavěl objemnou vodárnu, která jsouc vzácnou stavitelskou památkou, zdobí po staletí město. Do této vodárny svédil Václav vodu ze studnic na Atlasu čtyřmi sty kamenými rourami hluboko v zemi položenými, aby při obléhání nebylo obyvatelstvo odříznuto od vodních pramenů. Z vodárny rozvél Václav vodu

po celém městě i do zahrad. Tímto činem zvlášt získal si k díku celý sultanát. Selim učinil Václava Horeckého knížetem říše své s důstojenství nejvyššího správce a daroval mu na věčné časy krajinu rozsáhlou východně Alžíru s podmínkou, aby honikdy neopustil.

X.

Ilena, když v lese procitla osvěžená a posilněná spánkem marně se ohlížela se po Václavu, koně pásli se pokojně nedaleko, a ona chvíli čekala, zdali se Václav někde mezi stromy neobjeví. Když to ale dlouho trvalo, povstala, obešla místo odpočinku v kruhu, ale po rytíři ani sledu. Volala jej jménem, leč jen ozvěna byla jí odpovědí. Pocitem osamělosti zmocnila se Ileny veliká úzkost i volala hlasem silným jméno jeho bloudíc houštinami, až k břehu mořskému, který sem tam pečlivě zkoumala. Večer unavená a utmáčená jen ztěží došla místa, kde posud koně v nerušeném klidu počtuťnávají si na čerstvé trávě. Po slunce západu zahalila se do šatů, nespala, ale přemýšlela, co nyní počít. Domů se vrátit už nesměla, bála se otce teskně při tom vzpomínajíc milé máti a oddané Bány. O lásce Václavově v nejmenším nepochybovala, tušila, že se mu neštěstí přihodilo i doufala pevně, že je oba Vládce lidských osudu spolu

sloučí. Odevzdala sebe i Václava v ruce Boží. Ráno za svítání vyhledala nedaleko jeskyni malou, ukryla do ní sedla, oděvy, které sebou vzítí nehodlala i jiné věci nyní bez významu pro ní.

Koním odvázala uzdy, popleskala je po štíhlém krku a teskně se sními loučíc dala jim úplnou volnost. Pak svázala do uzlu skříňkn drahocenných ozdob a něco peněz, dala se pak odhodlaně lesem vztříc neznámému osudu. Za krátko došla silnice, která nedaleko vinula se k severu podle chorvatských vesnic k přístavnímu městu Rjece. Na silnici vstoupiti si netroufala, aby nebyla poznána. Tu z nenadání potká chudou ženu sbírající roždí k topivu a této učinila nabídku, aby ji zaměnila šaty za své. Žena ta když vyrozuměla, že vzácná paní chce se skrývati, odběhla do nedaleké chalupy a donesla své nejlepší sváteční šaty. Jhned zaměnila Jlena svůj oděv za kroj seiský, který ji roztomile slušel. Úpravou vlasů byla přeměna dokonána, že by ji z těží Bára poznala v tomto přestrojení. Obdarovala úslužnou ženu a spěchala silnicí dále. V poledne usedla bokem silnice do stínu stromů, aby se jídlem trochu posilnila a tu právě kráčeli vedle dva venkované bavíce se hlasitým hovorem o událostech dnů minulých. Jeden z nich právě zvučným hlasem pronesl, že tento čas navštívili břehy moře chorvatského marokánští lupiči a že mnoho

škod nadělali i něco lidu prý odvedli do otroctví. Hlasy jejich v lese zanikly, ale tato slova zněla Ileně v hlavě, a po krátké úvaze uvěřila v pravdě nejpodobnější možnost, že mořští lupiči uchvátili jí drahého Václava. Úmysl svůj v činu jeviti nebylo pro Ilenu nic nového. Zdvihla se odhodlaně a chvátala do Rjeki. Umínila si stůj co stůj Václava vykoupiti z otroctví. Jak ji nyní prospělo, že se z mládí učila všelikým vědomostem. Zнала okolní krajiny středozemního moře přesně, neb od pravěku slují Chorvaté jako výteční námořníci.

V přístavu Rjeki vsedla Ilena na loď španělskou, aby se přeplavila do Palmy na ostrově Malorce, nebo zde se zastavují všechny lodě, které přicházejí z částí Afriky, kdež se rozkládala říše marokánská. A zde doufala Ilena dovědět se přeptávaním bližší okolnosti, jak by Václavovi pomohla ku svobodě.

Po dlouhé plavbě na plachtovém korábu šťastně dostala se do Palmy, zde speněžila špěrky své a utržila velkou sumu peněz, kterou věnovala na stavbu veliké útulny pro cestující spojenou s nemocnicí, v níž sama vymínila si konati služby samaritánské. Při nemocnici vystavěla krásný kostel a sama malovalo obraz sv. Václava, jemuž svatyně zasvěcena byla. Namalovala českého světce v postavě a odění svého snoubence. Když bylo dílo hotovo, a účelu svému odevzdáno rozhlásila se

pověst o dobrotivé dívce daleko na pobřeží všech moří. Přibrála si k pomoci několik milosrdných sester a ošetřovala nemocné cestující všech národností a jazyků, vyptávajíc se pečlivě každého, kdo se z marokanského pobřeží přibral na ztraceného rytíře. Po čase přišlo mnoho vykoupenců z otroctví i lodí kupeckých ze všech přístavů Maroka, než uspokojivé zprávy neuslyšela Ilena, proto odevzdána do vůle Nejvyššího věnovala život své Bohu a blížnému doufajíc, že aspoň po smrti shledá se nad hvězdami s Václavem.

XI.

Dlouhý čas působil Horecký v říši Selimově milován jsa od něho jako vlastní syn, nebo jeho důmyslem nashromáždil veliké poklady, říše zmohutněla a bez něho ničeho nepodnikal. Ale Václav Horecký v šumu dvorského života teskně vzpomínal na ztracenou nevěstu. Byl tajně rozeslal oddané lidi po Chorvátsku, Dalmacii, Itálii i Španělsku a zvěděl jen, že v Seňi vojvoda se svou manželkou oplakává posud ztracenou dceru. Než nádej na příznivý výsledek pátrání nabádal Horeckého k vytrvalosti a zřídil si z vykoupených křesťanů oddaný sbor vyzvědačů dobře placených. Jednoho z nich poslal na Moravu na hrad Drahotuch, aby zarmouceným rodičům dal

zprávu o sobě. Na Drahotuchu mezi tím truchlili nad osudem Václavovým rodičové jeho zablývající mu neblahý skutek. Co se paní Ludmila navzpomínala na něho, aby se vrátil se cti neporušenou zpět na rodný hrad a pan Jan Horecký nemálo horšil se na Václava z únosu dcery Vojvody Vajslaviče! Paní Ludmila vystavěla nedaleko Podhoří poblíž rybníka kostelík, kdež několik chalup rybářských stálo, a tu často konala pobožnosti, aby se všechno v dobrém skončilo. Tak zastihl rodinu Horeckých posel Václavův se vzkazem všeho dobrého. Cizinec vypravoval potěšeným rodičům o sobě, že v křížáckém tažení upadl v zajetí a dostal se po mnoha utrpení za otroka velmoži Marokanskému. Tu Václav Horecký jsa vladařem dobrotivého Selima, koupil ho a daroval mu svobodu s podmínkou, aby mu donesl poselství na Moravu. Co tu bylo na Drahotuchu radosti! Paní Ludmilu rmoutil osud nešťastné Ileny, ale těšila se, že se svým synem shledá.

Mezi tím dostal Václav zprávu z ostrova španělského Malorky o tajemné dobroditelce v městě Palmě, která doptává se po osudu jeho. Srdce mu pravilo, že to Ilena. Umínil si stůj co stůj při vhodné příležitosti prositi Selima, aby směl vlast svou navštívit a cestou sám poznati neznámou pannu v Palmě.

Událost neočekávaná uskutečnila Václavovu touhu. Selim slavil jméniny s velkou okázalostí při níž rozdával milosti a dary. Václav vida příhodnou chvíli poklonil se Selimovi na trůně sedícímu ve vší slávě své a poklekna na stupně přednášel prosbu svou :

„Pane můj laskavý! Dlouho ti sloužím věrně a oddaně, mnohým lidem sjednal jsem u tebe v potřebách jejich milostivého vyslšení proseb a mohdy jsi mi ničeho neodřekl; však pro sebe ničeho neprosil. Osměluji se nyní jedinou prosbu přednésti.“

Selim pokynul milostivě, aby se přiblížil až k trůnu, políbil ho na čelo řka: „Václave milý, tebou stal jsem se mocným vladařem a pro tebe se mě ve všem daří. Jestli jsem jiným ku tvé prosbě vyhověl, mnohém více tobě učiním. Tvá prosba bude splněna.“

Václav pohleděl Selimovi do očí úpřímně řka: „Pane můj, dovol mi shlédnouti můj rodný kraj, moje rodiče, po nichž převelmi toužím.“ Zarmoutil se Selim takové žádosti, dlouho uvažoval než řekl: „Nenalezneš nikde tak otcovského přítele nade mne, nikde nebudeš čestněji chován, jako u mne a dal jsem ti knížectví, abys jim vládl ty a tvoji potomci do věků. Poněvadž jsem slíbil žádosti tvé vyhovětí, činím tak těžce a starostlivě a to s

podmínkou, že když rodiče svoje shlédneš a přátelé navštíviš, se k nám zase navrátíš.“

I slíbil Václav, že tak učiní. Takto splnilo se dávné přání jeho a hned konal přípravy na cestu. Selim vypravil ho na cestu ve všem pohodlí připojiv k tomu drahoceané dary rodičům jeho. Rozloučiv se vsedl Václav do vkusného korábu hojně zásobeného potravou na delší dobu a plavil se do středozemního moře, pak podél Španělska přirazil do přístavu Palmy. Tu vešel do chrámu při hospici pod ochranou řádu Johanitů a zůstal překvapen státi pohledem na obraz hlavního oltáře. Patron země české vyobrazen v jeho rytířské výzbroji. Srdce mu mocně bilo radostí, že ho předtucha neklamala. Poděkoval Bohu za ochranu a podivné řízení osudu a vešel do hospice, kdež byl laskavě přijat a občerstvem. Ilenu poznal prvníu okamžikem. Sám nepoznan vrátil se na loď, oděl se do svého nádherného oděvu a vrátiv se do hospice dal se Ileně poznat. Jazyk nevypraví, jaké blaho pocítili oba při šťastném shledání. Ústa jim onéměla, zato tím zřetelněji mluvila srdce. Láska jejich prošla ohněm protivenství vítězně. Tak sloučení cítili že je osud nerozloučí. Když se to rozneslo, že ta tajemná dobroditelka všech pocestných a námořníků našla po tolika útrapách svého snoubence, byla radost všeobecná mírněná jen okolností, že

je opustí. Václav již neopustil Ileny, ale konal přípravy k sňatku. Loď svou poslal do chorvatské Seňi pro vojvodu Vojslaviče a jeho manželku, který předčasně sestárnul nad ztrátou Ileny.

Sotva že se oba zpamatovali z radostného poselství, vydaly se bez odkladu na cestu za svým dítětem a šťastně dojeli do Palmy zěhnající snoubencům. Slavila se dojemná svatba moravského pána Václava Horeckého na španělské Malorce. Město i moře plálo v moři světél, když nastal večer dne sloučení dvou milujících srdcí. Po svatbě opustil Václav se svou rodinou památné pro něho Palmu a jel do rodiště své Ileny. V Seňi čekalo novomanžele velkolepé přivítání. I tu nemělo nadšení mezi, že se Ilena šťastně spojila svazkem nerozlučným se svým bohatýrem po tolikém strádání.

Vojslavič si přál, aby Václav po něm stal se v Seňi vojvodou.

Než tento, věren jsa slibu danému Selimovi dobrotivému, odřekl. Po krátkém odpočinku vydal se Václav Horecký se svoji manželkou přes Krajínu, Štyrsko, Vídeň na Moravu.

XII.

Paní Ludmila Horecká často prodlévala v kostelíčku u jezera, kolem něhož Jezernice povstala, prosíc Boha, aby než umře, dítě své shlédla. Jednou

ji tam zase cosi táhlo. Sotva že v tom tichu pokřála na duchu, vyrušil ji koňský dupot. Radostná předucha vábila ji ven a ve dvéřích klesla do náručí synu svému Václavovi, který jí pak předvedl choť svou Ileny, již líbala a celovala jakožto vlastní dceru. Všichni pak vešli do svatyně a poděkovavše za šťastné shledání vydali se na hrad Drahotuch. Starý pán Jan Horecký radoval se ze štěstí syna svého a zěhnal mladým manželům.

Šla zvěst od dědiny k dědině, od tvrze a hradu k městu po Moravě, že rytíř Václav Horecký vrátil se z ciziny jako mocný bohatýr s krásnou manželkou, již nebylo rovné. Z upřímného přátelství, či ze zvědavosti hostil hrad Drahotuch co den mnoho šlechty moravské. Shledali pověst býti pravou, ano že skutečnost ani nevystihla, neb skroyné Ileně podařilo se každého při prvním spatření okouzlit. Po krátkém pobytu na Drahotuchu rozloučil se Václav se svými rodiči s prosbou od nich přijatou, aby panství Drahotušské odevzdali nejbližším příbuzným rodu Horeckých bojně po Moravě rozvětveného a aby se k němu odebrali do jeho země. Odebral se pak s Ilenou do Seňi k Vojslaviči. Věren danému slovu vrátil se za nedlouho k Selimovi do Maroka, kdež byl se slávou přijat. Úrad svůj jako správce říše zastával do smrti Selima dobrotivého. Ve svém knížectví založil Václav pro sebe a své po-

tomky pevné město přístavní nazvav je je rodiným jménem svým, přispůsobeným tamější mluvě, Horania, což nyní za dnů našich sluje Orana a leží protiv španélské Kartageně. Vojslavič pomáhal mu svými lidmi stavěti město, a v něm pevný hrad a po území vesnice. V přístavu pak zařídil Vojslavič pomoci chorvatských plavců z Dalmacie početné loďstvo.

Toto bylo v cílém spojení obchodním se všemi zeměmi kolem moře středozemního, zejména s Dubrovnickem v Dalmacii a vydělávalo Václavovi bohatství nad bohatství. V nádherné zařízeném hradě města Horanie nbytoval své rodiče a dochoval je k smrti. Po smrti Selima dobrotivého uvázal se sám ve správu svého knížectví a v blahém žití rodiném s Ilenou spatřili děti synů svých. Potomci Selima byli bohužel zuřiví nepřátelé jména křesťanského a zle doráželi na vladařství Václava Horeckého. V této tísní odevzdal svou rodinu i svou zem pod ochranu králů Francie a tím položil základ moci francouzské v severní Africe.

Rodina rytířů Horeckých jako páni, baroni neb prostí rytíři trvala na Moravě až do dnů našich a poslední z nich, baron z Horeckých zemřel nedávno jako farář Holešovský.

I panství Drahotušské drželi několik věků lidských, jen že hradu Drahotuchu zmocnili se

loupeživí páni a činili v zemi mnohé zádavy. Český král Jan dal ho r. 1340 zbořit a horectí vystavěli si nový hrad naprotiv Drahotouším na skalách „hadovce“, ale i ten zašel.

Po staroslavném rodu tom zůstalo v Lipníku jméno městského území kolem nádraží „Horecko“. Po bitvě na Bílé hoře ztratili někteří členové této vzácné rodiny inkolát markrabství moravského a po přeslici z těchto žije po dnešní den rodina pana Procházky v Drahotouších.

